

Dzięki swoim licznym publikacjom zyskał duże uznanie wśród fykologów na całym świecie. Łączyła Go szczególna przyjaźń ze znakomitym fińskim desmidiologiem, dr R. Grönbladem. Ich poglądy w wielu kwestiach taksonomicznych były bardzo zbieżne. Obaj byli zdania, iż mało istotne różnice morfologiczne, o dość zmiennej naturze, nie powinny upoważniać do tworzenia nowych jednostek taksonomicznych.

Będąc z wykształcenia prawnikiem, świetnie był obeznany z Międzynarodowym Kodeksem Nomenklatury Botanicznej. Do niektórych jego prawideł i założeń odnosił się z dużym krytycyzmem. Był zwolennikiem, iż Kodeks powinien ułatwiać pracę taksonomowi, a nie utrudniać. Jako pierwszy z desmidiologów podjął się uporządkowania nazewnictwa tej tak licznej grupy glonów.

Największe, a zarazem ostatnie dzieło dr Růžički „Die Desmidiaceen Mitteleuropas” jest uwiecznieniem jego ogromnej pracowitości, skrupulatności, jak również wielkiej umiejętności syntetyzowania tak ogromnego materiału. Jak żmudna i trudna była to praca świadczy zdanie, które napisał w jednym ze swoich listów: „czasami opracowanie jednego taksonu wymaga wiele tygodni pracy”. Szkoda, że tak zaangażowanego dzieła nie zdołał już dokończyć.

W osobie dr Růžički żegnamy znakomitego desmidiologa – entuzjastę. Człowieka bardzo zycznego, wielce oddanego, chętnie dzielącego się swoją wiedzą i doświadczeniami z liczną rzeszą kolegów. Z Jego odejściem nauka światowa poniosła wielką stratę.

To krótkie wspomnienie o dr Jiří Růžička pragnę zakończyć słowami, zamieszczonymi na Jego nekrologu: „Loučím se s vámi, moji mili, ani stisk ruky vám již nemohu dát. Nadešel čas, odešly síly, loučím se s každým, kdož mel mne rád”.

Grażyna H. TOMASZEWICZ

ROCZNICE JUBILEUSZE ANNIVERSARIES, JUBILEES

PRO MEMORIA

• **300 rocznica urodzin Macieja Ernesta Boreckiego (Boretiusa) (18 X 1694–4 X 1738)** – lekarza, przyrodnika, florysty, ur. w Giżycku, zm. w Królewcu, absolwenta uniwersytetów w Królewcu i Lejdzie, profesora medycyny Uniwersytetu w Królewcu, badacza flory Mazur, autora jednego z pierwszych zielników zebranych na ziemiach polskich, właściciela prywatnego muzeum przyrodniczego.

• **290 rocznica urodzin Jana Gotfryda Reygera (4 XI 1704–29 X 1788)** – przyrodnika, botanika, ur. w Gdańsku, zm. w Gdańsku, absolwenta Uniwersytetu w Halle, uczonego prywatnego, członka Towarzystwa Przyrodniczego w Gdańsku, prowadzącego badania w dziedzinie botaniki, medycyny, astronomii, autora flory Gdańska pt. *Tentamen florae Gedanensis* (1764), w której jako jeden z pierwszych w Europie, zastosował system Linneusza.

• **180 rocznica urodzin Jana Kantego Łobarzewskiego (17 XII 1814–6 I 1862)** – fitogeografa, florysty, ur. w Łubnie (woj. rzeszowskie), zm. we Lwowie, absolwenta uniwersytetów we Lwowie i Wiedniu, profesora Katedry Historii Naturalnej Uniwersytetu Lwowskiego, badacza flory roślin niższych (glonów i mszaków), jednego z pierwszych polskich geografów roślin, autora artykułu *Pojęcie geografii roślin i rzut oka na roślinność kuli ziemskiej* (1849), oraz zaginionej w rękopisie *Geografii roślin Polski*.

• **160 rocznica urodzin Emeryka Turczyńskiego (24 X 1834–9 I 1896)** – florysty, ur. w Sopotynie pod Żółkwią na Ukrainie, zm. w Kołomyi, absolwenta Uniwersytetu Lwowskiego, nauczyciela w gimnazjach w Drohobyczu i Kołomyi, członka Komisji Fizjograficznej AU, autora wielu przyczynkowych prac florystycznych, np. *Spisy roślin z okolic Drohobycza, Przemyśla, Stanisławowa* (1869, 1871–1873, 1875), jego zielnik przekazany został Muzeum Komisji Fizjogra-

ficzej, częściowo Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie.

• **140 rocznica urodzin Bronisława Błockiego (6 XII 1854–27 XI 1919)** – systematyka roślin, florysty,

ur. w Tuligłowach (woj. przemyskie), zm. we Lwowie, absolwenta Uniwersytetu Lwowskiego, Krajowej Szkoły Gospodarstwa Leśnego we Lwowie i Hochschule für Bodenkultur w Wiedniu, profesora botaniki Krajowej Szkoły Gospodarstwa Leśnego we Lwowie, autora ponad 50 publikacji z zakresu florystyki i systematyki ro-

ślin naczyniowych, w których opisał wiele nowych taksonów z rodzaju *Galium*, *Potentilla*, *Rosa*, *Viola*. Jego prace z zakresu filozofii biologii (m.in. *Teoria Psychy*, 1910) spotkały się z krytyką współczesnych.

• **110 rocznica urodzin Wacława Moycho (3 VII 1884–16 IX 1965)** – fizjologa, fitopatologa, ur. w Warszawie, zm. w Ciechocinku, studenta uniwersytetów we Fryburgu, Warszawie i Paryżu, asystenta katedry Fizjologii Ogólnej Uniwersytetu Paryskiego, profesora Katedry Chemii Rolniczej i Mikrobiologii Uniwersytetu Wileńskiego, profesora Katedry Fizjologii i Mikrobiologii Uniwersytetu Łódzkiego, autora prac z dziedziny fizjologii, mikrobiologii, fitopatologii, m.in. monografii wirusa mozaiki tytoniowej (wspólnie z S. Knyplem).

• **110 rocznica urodzin Jana Muszyńskiego (3 VIII 1884–28 IV 1957)** – farmaceuty, botanika, ur. w Wólce Nosowskiej (b. pow. konstantynowski), zm. w Łodzi, studiował farmację na Uniwersytecie w Dorpacie, pracował na stanowisku inspektora Ogrodu Botanicznego w Dorpacie, później w Stacji Aklimatyzacji Roślin w Suchumi, po powrocie do kraju został profesorem farmacji Uniwersytetu Wileńskiego, po wojnie zorganizował Wydział Farmacji w Uniwersytecie Łódzkim, gdzie pracował na stanowisku profesora, kierownika Katedry Farmakognozji i Uprawy Roślin. Był autorem ok. 250 publikacji z zakresu zielarstwa i farmakognozji, m.in. *Ziołolecznictwo i leki roślinne* (1946), *Atlas roślin leczniczych* (1948).

• **110 rocznica urodzin Romana Dreżepolskiego (9 IX 1884–17 IV 1962)** – algologa, ur. we Lwowie, zm. w Poznaniu, absolwenta Akademii Rolniczej w Dublinach, nauczyciela w gimnazjach Stanisławowa,

Lwowa, Poznania, badacza wiciowców roślinnych, wśród których opisał wiele nowych gatunków.

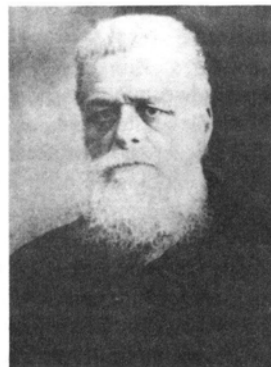
• **100 rocznica urodzin Jana Zabłockiego (13 XII 1894–12 VIII 1978)** – paleobotanika, systematyka roślin, popularyzatora biologii, kolekcjonera, ur. w Wieliczce, zm. w Toruniu, absolwenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, docenta UJ, kierownika Ogrodu Warzywno – Owocowego i Pola Doświadczalnego UJ, profesora, kierownika Katedry Botaniki Ogólnej Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu, autora prac z różnych dziedzin biologii, m.in. paleobotaniki (opracowania flor kopalnych Chodzieży – 1924, Wieliczki – 1922, 1930, 1960) i systematyki, znawcy błonkówek (zwłaszcza trzmieli), kolekcjonera zielników i okazów paleobotanicznych, owadów, dokumentów historycznych, instrumentów muzycznych, jego zbiory zostały przekazane częściowo Uniwersytetowi Toruńskiemu.

• **90 rocznica urodzin Karola Wallischa (30 X 1901–3 lub 10 II 1934)** – paleobotanika, fitosocjolo-

ga, taternika, ur. w Pukaczowie w b. woj. lwowskim, zm. w Krakowie, absolwenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, asystenta Muzeum Śląskiego w Katowicach, autora klasyfikacji pracy paleobotanicznej dotyczącej nowego gatunku *Cycadoida polonica*, współautora pionierskiej monografii fitosocjologicznej roślinności doliny Morskiego Oka (1927) (wspólnie z B. Pawłowskim i M. Sokółowskim).

• **70 rocznica śmierci Władysława Zamojskiego (18 X 1853–3 X 1924)** – mecenasa nauki, działacza

ochrony przyrody, ur. w Paryżu, zm. w Kórniku koło Poznania, wykształconego w Paryżu, właściciela dóbr kórnickich, podróżnika po Australii, skąd przywiózł zbiory przyrodnicze, jednego z największych polskich mecenasów nauki, zasłużonego w sprawie ochrony Tatr, twórcy fundacji „Zakłady Kórnic-

kie”, która stała się podstawą dzisiejszego Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku.

• **50 rocznica śmierci Seweryna Dziubałtowskiego (31 XII 1883–23 VIII 1944)** - fitosocjologa, ekologa roślin, ur. w Smardzewicach (pow. Opoczno), zm. w czasie Powstania Warszawskiego, absolwenta Towarzystwa Kursów Naukowych w Warszawie, Uniwersytetu w Neuchatel oraz w Zurychu, asystenta Z. Wóycickiego w Zakładzie Botaniki Ogólnej Uniwersytetu Warszawskiego, profesora Zakładu Botaniki Ogólnej SGGW, jednego z pierwszych polskich fitosocjologów, autora klasycznych opracowań fitosocjologicznych, m.in. Doliny Nidy (1915, 1916) i Gór Świętokrzyskich (wspólnie z E. Malinowskim) (1914), wybitnego nauczyciela.

• **50 rocznica śmierci Władysława Kudelki (26 VI 1879–10 X 1944)** – anatomia roślin, nauczyciela, ur. w Nowym Sączu, zm. w Dąbrowicy (pow. tarnobrzeski), absolwenta uniwersytetów w Krakowie, Kijowie i Wiedniu, asystenta E. Janczewskiego w Katedrze Anatomii i Fizjologii Roślin UJ, docenta Zakładu Botaniki Uniwersytetu Poznańskiego, nauczyciela szkół średnich w Krakowie, Łańcucie, Lwowie, Poznaniu, autora opracowania anatomii porównawczej roślin z rodzaju *Ribes* (1907), a także podręcznika szkolnego *Wiadomości z botaniki dla niższych klas* (1928).

• **50 rocznica śmierci Zofii Zweigbaum (1891 – IX 1944)** – mikologa, fitopatologa, ur. w Warszawie, zm. w czasie Powstania Warszawskiego, absolwentki Wydziału Przyrodniczego Kursów Pedagogicznych im. J. Miłkowskiego w Warszawie, uczennicy Z. Wóycickiego, pracującej w Stacji Ochrony Roślin w Warszawie (gdzie współpracowała z J. Trzebińskim), później w Katedrze Fitopatologii SGGW oraz w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego, autorki publikacji z zakresu florystyki grzybów, fitopatologii i ochrony roślin, a także artykułów, broszur i ulotek dotyczących chorób roślin użytkowych i metod ich zwalczania.

• **40 rocznica śmierci Michała Korczewskiego (16 IX 1889–28 VII 1954)** – fizjologa roślin, ur. w Krakowie, zm. w Warszawie, absolwenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, ucznia E. Godlewskiego sen., asystenta Katedry Chemii Rolniczej UJ, profesora SGGW – kierownika Katedry Fizjologii Roślin na Wydziale Ogrodniczym, autora prac dotyczących m.in. różnych aspektów gospodarki mineralnej roślin.

• **20 rocznica śmierci Anieli Krawiecovej (12 VI 1909–28 X 1974)** – algologa, fitosocjologa, ur. w Siebrakowie (Rosja), zm. we Wrocławiu, absolwentki Uniwersytetu Poznańskiego, uczennicy J. Paczoskiego, asystentki Zakładu Systematyki i Geografii Roślin

Uniwersytetu Poznańskiego, profesora Zakładu Morfologii i Systematyki Roślin Uniwersytetu Wrocławskiego, autorki wielu prac poświęconych florze glonów Wielkopolski, opracowań fitosocjologicznych roślinności Dolnego Śląska, a także *Analizy geograficznej flory synantropijnej miasta Poznania* (1951), zasłużonego nauczyciela.

Alicja ZEMANEK

SESJA POŚWIĘCONA 150 ROCZNICY URODZIN MICHAŁA JANKOWSKIEGO

Session commemorating 150th anniversary of
Michał Jankowski birth

15 września 1992 r. odbyła się we Władywostoku sesja poświęcona 150 rocznicy urodzin Michała Jankowskiego (1842–1912), syna Jana, skazanego przez carski rząd na ssyłkę za udział w powstaniu 1863 r. Po odbyciu kary pozostał na Dalekim Wschodzie. M. Jankowski jako badacz–encyklopedysta i przedsiębiorca wniósł ogromny wkład w poznanie i zagospodarowanie wschodnich terenów Rosji. Dla uczczenia jego zasług przedsiębiorstwo „Rubież” postawiło mu pomnik z brązu w miejscowości Sidemi (gdzie przeżył 20 lat) i wspólnie z Państwowym Zjednoczonym Muzeum Primorskim im. W. Arsenjewa zorganizowało pierwszą sesję poświęconą temu badaczowi.

Podczas sesji wygłoszono 12 referatów. B. Dja-

czenko, zastępca głównego redaktora niedawno odrodzonego czasopisma „Rubież” (numer 863, pierwszy po długiej przerwie, ukazał się tuż przed sesją) bardzo zasłużony dla utrwalenia pamięci o tym nieprzeciętnym badaczu, mówił o zasługach całej rodziny Jankowskich. N. Troickaja, wykładowca na Uniwersytecie Dalekowschodnim, przedstawiła dostępną bibliografię dotyczącą życia i działalności Michała Jankowskiego. Krytyk literacki S. Kriwszenko wskazywał na konieczność utrwalenia pozostałej po Jankowskich pamięci w formie poświęconej im książki. N. Kerczałajewa, główny kustosz, poinformowała o zbiorach i kolekcjach rodziny Jankowskich w Muzeum Primorskim im. W. Arsenjewa. Kierownik działu informacji naukowej państwowego archiwum, E. Tancurenko, mówiła o materiałach dotyczących rodziny Jankowskich, znajdujących się w archiwum. O dorobku M. Jankowskiego w dziedzinie ekologii mówił główny pracownik naukowy Instytutu Oceanicznego Geografii Dalekiego Wschodu (oddziału Rosyjskiej Akademii Nauk), B. Semkin. Pracownik naukowy S. Gusewa przypomniała dorobek M. Jankowskiego jako pierwszego preparatora dostarczającego zbiory do Muzeum. Kolejny pracownik naukowy Muzeum, A. Petruk, naświetliła działalność Jankowskiego jako przedsiębiorcy. O wkładzie M. Jankowskiego do botaniki mówił Z. Charkiewicz, a o Jego pionierskiej działalności w dziedzinie wprowadzenia roślin użytkowych poinformował W. Niedołużko. Docent Politechniki Dalekowschodniej, W. Obertas, opowiedział o budowlach M. Szewelowa we Władywostoku. Nadmorski grafik, E. Dimura, naświetlił twórczość artystów nadmorskich dotyczącą miejscowości Sidemi.

Z 12 wygłoszonych referatów, 11 było bezpośrednio związanych z badaczem M. Jankowskim. Tylko referat dotyczący Michała Szewelowa (1847–1903), syna Grzegorza, wymaga wyjaśnienia. Szewelow, podobnie jak Jankowski, był uczonym (sinolog, kurator Instytutu Wschodniego – pierwszej wyższej uczelni Władywostoku) i działaczem społecznym (radny miejski w latach 1884–1894), a także przedsiębiorcą (kupcem pierwszej gildii, radnym komercyjnym, twórcą i właścicielem pierwszej rosyjskiej floty handlowej na Oceanie Spokojnym). Jest oczywiste, że Jankowski i Szewelow byli zwolennikami tych samych poglądów. Ich przyjaźń została wzmocniona więzami rodzinnymi. Synowie M. Jankowskiego, Jerzy i Jan, ożenili się z córkami Szewelowa – Małgorzatą i Angeliną. Szewelow był właścicielem szeregu domów we Władywostoku. Wiele z tych domów to zabytki drewnianej sztuki budowlanej; nie przetrwały one, niestety, do naszych dni.

Referaty wygłoszone podczas Sesji będą opublikowane. Ustalono, że sesje poświęcone pamięci M. Jankowskiego będą odbywały się co dwa lata. Na jubileusz przygotowano także wystawę obrazów, na których uwieczniono pejzaże Sidemi. Zorganizowano również wieczór wspomnień o rodzinie Jankowskich, przygotowany przez współpracowników muzeum z udziałem aktorów teatru dramatycznego i studentów Instytutu Historii Sztuki. Przedstawiono sceny z życia rodziny Jankowskich. Słuchano polskiej muzyki klasycznej na fortepian i skrzypce. Drugiego dnia Sesji odbyła się wycieczka do Sidemi (2 godziny jazdy łodzią od Władywostoku). Uczestnicy wycieczki złożyli bukiet róż pod pomnikiem M. Jankowskiego i zaznajomili się z Półwyspem Jankowskiego – wspaniałym zakątkiem przyrody Dalekiego Wschodu.

Zygmunt CHARKIEWICZ

JUBILEUSZ 90-LECIA URODZIN PROF. DR HAB. BENEDYKTA HALICZA

90th anniversary of prof. dr hab. Benedykt
Halicz birth

Benedykt Halicz, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, 17 listopada 1993 roku ukończył 90 rok życia.

Studia wyższe na Wydziale Matematyczno – Przyrodniczym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie ukończył w 1926 roku. Na przestrzeni 20 lat (z przerwą w latach 1943–1944) pracował jako nauczyciel szkół średnich. W 1947 roku zatrudniony został na stanowisku st. asystenta w Katedrze Anatomii i Cytologii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie pod kierunkiem profesora F. X. Skupieńskiego doktoryzował się (w 1950 roku). W 1960 uzyskał stopień doktora habilitowanego, a w 1967 – tytuł profesora nadzwyczajnego.

W latach 1950–1956 był wykładowcą i z-cą profesora botaniki i ewolucjonizmu w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi oraz dziekanem Wydziału Biologii i Geografii tej uczelni. Po zmianach organizacyjnych (połączenie z Uniwersytetem) pracował w Uniwersytecie Łódzkim kierując Zakładem, a następnie Katedrą Ewolucjonizmu w Instytucie Botaniki i Zoologii. W latach 1965–1969 był dziekanem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego.

Działalność naukowa profesora Benedykta Halicza koncentruje się wokół kilku zagadnień, m.in.: flora, zbiorowiska, ekologia porostów (głównie Gór Świętokrzyskich i Wyżyny Łódzkiej), wpływ zanie-

czyszczeń powietrza atmosferycznego na rośliny w środowisku miejskim, wpływ ultradźwięków na wybrane procesy rozwojowe roślin w ramach szeroko ujętej ontogenezy oraz badania nad zmiennością niektórych cech wybranych gatunków roślin. Jest autorem podręczników akademickich: *Botanika* (wyd. 1971, 1974, 1977), *Procesy ewolucji biologicznej* (1972), *Podstawy biologii* (1976), *Podstawy botaniki* (1989).

Dorobkiem uczonego i jednocześnie nauczyciela akademickiego jest również jego praca dydaktyczna oraz kształcenie kadry. Wykłady profesora Benedykta Halicza cieszyły się zawsze wielką popularnością wśród studentów. Wykształcił około 120 magistrów, był promotorem 4 rozpraw doktorskich, opracował kilkanaście recenzji doktorskich i habilitacyjnych. Wszyscy promowani przez Niego doktorzy kontynuują działalność naukową. Niektórzy z Jego uczniów uzyskali stopnie naukowe doktora habilitowanego i tytuły profesora, zajmując samodzielne stanowiska na wyższych uczelniach.

Profesor Benedykt Halicz udzielał się w pracach społecznych w Łódzkim Towarzystwie Naukowym. Był długoletnim przewodniczącym Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, jest członkiem honorowym tego Towarzystwa.

Uczestnik wojny polsko – bolszewickiej w 1920 roku (jako ochotnik), w latach 1943–1944 działał w oddziałach partyzanckich. Odznaczony wieloma odznaczeniami: Krzyżem Partyzanckim, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i in.

Z okazji Jubileuszu wyrazi głębokiego poważania i najserdeczniejsze życzenia zdrowia składają dostojnemu Jubilatowi współpracownicy i grono uczniów.

Stanisława KUZIEL, Stanisław CIEŚLIŃSKI

JUBILEUSZ 80-LECIA URODZIN DR INŻ. LEŚN. STANISŁAWA BARAŃSKIEGO

80th anniversary of dr. eng. of forestry
Stanisław Barański birth

Dnia 3 września 1993 roku ukończył 80 lat dr inż. leśn. Stanisław Barański, członek honorowy Polskiego Towarzystwa Leśnego i Ligi Ochrony Przyrody, długoletni członek Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Dr S. Barański jest znanym i bardzo cenionym leśnikiem, działaczem ochrony przyrody, naukowcem. Jego nazwisko nierozdzielnie związane jest z Krainą Gór Świętokrzyskich. Z regionem tym łączy go praca zawodowa (długoletni nadleśniczy nadl. Bli-

żyn), badawcza, społeczna i organizatorska. W pracy zawodowej wyróżnia się znawstwem zagadnień hodowli modrzewia i jodły. Przyczynił się do rozpowszechnienia hodowli modrzewia polskiego w lasach, nie tylko na Kielecczyźnie, ale i w innych regionach naszego kraju. Dorobek naukowy Jubilata obejmuje ponad 100 pozycji o charakterze poznawczym, popularno-naukowym i popularyzatorskim. W większości pisanstwo to dotyczy problematyki gospodarki leśnej, historii lasów i leśnictwa na Kielecczyźnie, dziejów bartnictwa w Puszczy Świętokrzyskiej oraz regionalnej ochrony przyrody. Największymi walorami poznawczymi wyróżniają się prace dotyczące przebudowy drzewostanów sosnowych, historii modrzewia polskiego w lasach Świętokrzyskich w XIX wieku, a zwłaszcza jego hodowli. Wyznaczył m.in. granice naturalnego występowania drzewostanów modrzewiowych starszych klas wieku około 1840 roku.

Dr S. Barański zajmuje się także tematyką z pogranicza kultury i przyrody, a szczególnie związkami literatury i przyrody. Jest doskonałym znawcą twórczości literackiej pisarzy i poetów opisujących piękno przyrody Gór Świętokrzyskich. Referat Jubilata pt. „Przyroda w twórczości literackiej Stefana Żeromskiego i niektórych pisarzy Kielecczyzny” wywołał duże wrażenie emocjonalne na uczestnikach 49 Zjazdu PTB w Kielcach.

Wyróżniająca pod każdym względem jest działalność naukowa i organizatorska dr S. Barańskiego w ruchu ochrony przyrody na Kielecczyźnie. Znana jest powszechnie w regionie Jego niezłomna postawa w kwestiach dotyczących ochrony przyrody. Przeniknięty pełnym humanizmem, i o duszy humanisty, swoją działalnością społeczno-popularyzatorską i naukową wywiera przemożny wpływ na kształtowanie społecznych postaw na rzecz właściwego gospodarowania lasami i zachowania ich najcenniejszych fragmentów dla przyszłości. Jest inicjatorem tworzenia nowych rezerwatów i autorem koncepcji powołania rezerwatu biosfery „Bliżyn”.

Brał czynny udział w wojnie obronnej w 1939 roku, a w okresie okupacji niemieckiej działał w AK i uczestniczył w cywilnym ruchu oporu leśników.

Za pracę naukową, zawodową i społeczną w zakresie leśnictwa, ochrony przyrody i regionalizmu oraz działalność w organizacji podziemnej w czasie okupacji niemieckiej, wyróżniony został odznakami, medalami i wysokimi odznaczeniami państwowymi.

W imieniu Oddziału Kieleckiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego składam dostojnemu Jubilatowi wyrazy głębokiego poważania, szczerze życzenia dobrego zdrowia i dalszych sukcesów w pracy naukowej i społecznej dla dobra świętokrzyskiej przyrody.

Stanisław CIEŚLIŃSKI

OSIEMDZIESIĄTA ROCZNICA URODZIN PROFESORA STEFANA GUMIŃSKIEGO

80th anniversary of Professor Stefan Gumiński birth

Dnia 18 listopada 1993 roku minęła osiemdziesiąta rocznica urodzin profesora dr hab. Stefana Gumińskiego, wielce zasłużonego dla nauki polskiej fizjologa roślin, wieloletniego kierownika Zakładu Fizjologii Roślin Uniwersytetu Wrocławskiego, honorowego członka Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz członka wielu innych towarzystw naukowych, tak krajowych, jak zagranicznych.

Prof. S. Gumiński urodził się w 1913 roku w Zalesiu koło Rzeszowa. Studia przyrodnicze rozpoczął w Poznaniu, a następnie przeniósł się do Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie w roku 1939 uzyskał dyplom magistra filozofii z zakresu biologii. Stopień naukowy doktora otrzymał w 1946 roku na Wydziale Matematycznym – Przyrodniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego po obronie dysertacji doktorskiej pt.: „Stymulujące i trujące działanie kwasu humusowego na organizmy wyższe”. Habilitował się w roku 1951 na

Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego, na podstawie pracy: „Badania nad warunkami i mechanizmem działania próchnicy na organizm roślinny”.

Przytoczone powyżej tytuły rozprawy doktorskiej i habilitacyjnej, określają główne zainteresowania naukowe prof. S. Gumińskiego, badania te dotyczą znaczenia i roli związków próchnicznych dla organizmu roślinnego oraz mechanizmów ich działania. Zagadnienia roli związków próchnicznych w życiu roślin nie wyczerpują oczywiście wszystkich problemów naukowych, leżących w polu zainteresowania profesora, stanowią jednak główną problematykę badawczą. W pewnym sensie z tą naczelną problematyką łączą się prace profesora i jego uczniów, odnoszące się do oddychania korzeni oraz pobierania przez korzenie wody i składników mineralnych.

Pracę dydaktyczną rozpoczął od stanowiska asystenta tuż po wojnie w tworzącym się Uniwersytecie im. M. Skłodowskiej-Curie, jednakże już w 1945 roku przeniósł się do Uniwersytetu Poznańskiego obejmując równorzędne stanowisko. Po trzech latach pracy w Uniwersytecie Poznańskim, ówczesne władze polityczne zmusiły go do rezygnacji ze stanowiska asystenta. Po kilkumiesięcznej przerwie w zawodzie nauczyciela akademickiego, w którym to czasie pracował na

etacie adiunkta w Państwowym Zakładzie Higieny w Bydgoszczy, uzyskał etat asystenta w Uniwersytecie Wrocławskim. Po habilitacji w 1951 roku zaproponowano prof. S. Gumińskiemu zorganizowanie i objęcie kierownictwa Zakładu Fizjologii Roślin w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu. Objął tę posadę na etacie docenta. W kilka lat później, w roku 1956, po przejściu prof. H. Krzemienieckiej na emeryturę, powołano prof. Gumińskiego na kierownika Zakładu Fizjologii Roślin w Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie po roku otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego. W Uniwersytecie Wrocławskim pracował profesor aż do roku 1979, kiedy przeszedł na emeryturę.

Syntezę dorobku naukowego prof. Gumińskiego w jego głównej problematyce dotyczącej zagadnień związanych z funkcją i mechanizmami działania związków próchnicznych na organizmy roślinne można streścić następująco:

1. Wielkocząsteczkowe związki próchniczne typu kwasu humusowego, regulują pobieranie i akumulację przez rośliny jonów pierwiastków, w szczególności kationów, przez wytwarzanie z nimi kompleksowych połączeń za pośrednictwem grup fenylhydroksylowych i karboksylowych. Ułatwiają na ogół pobieranie żelaza i pośrednio fosforu, oraz utrzymują w tkankach właściwy stosunek fosforu do żelaza, przede wszystkim w liściach, zapobiegając chlorozie. Hamują natomiast pobieranie wapnia.
2. Związki próchniczne stymulują oddychanie, zwłaszcza przy niedostatku tlenu, ochraniając tkanki przed inhibicją wywołaną nagromadzeniem się wodorowęglanów.
3. Wywierają garbnikopodobny wpływ na plazmolemmę i stymulują procesy wzrostowe przy zbyt małej kwasowości środowiska. Nie jest wykluczone, że stymulacja biologiczna utleniania jest pochodną tego zjawiska, na co zdają się wskazywać badania prof. S. Gumińskiego nad drożdżami.

Wyniki badań prof. S. Gumińskiego nad rolą związków próchnicznych ujawniły w jakich warunkach występuje, a w jakich zanika wpływ próchnicy na rośliny. Wykorzystując rezultaty swoich badań, zdołał prof. Gumiński wyjaśnić mechanizm działania związków próchnicznych, tworzących kompleksy z wielowartościowymi kationami. Wyjaśnienie to widzi profesor w oddziaływaniu kompleksotwórczych i jonowymiennych właściwości humianów na gospodarkę mineralną roślin w powiązaniu z oddychaniem korzeni. W wyniku swoich badań znalazł profesor wyraźne zależności pomiędzy efektywnością biologi-

czną poszczególnych frakcji huminowych i ich określonymi bliżej właściwościami chemicznymi i fizykochemicznymi. Jest to niewątpliwie duży krok naprzód w trudnej problematyce próchnicznej, jeżeli zważymy, że związki próchniczne jako niezmiernie labilne nie są należycie zdefiniowane.

Z badań nad oddychaniem korzeni, na podkreślenie zasługuje wykazanie znaczenia azotanów jako czynnika utleniającego w warunkach anaerobowych. Dostarczyło to nowego argumentu odnośnie powiązań pomiędzy oddychaniem tlenowym korzeni i pobieraniem wody, oraz udziału w tym zjawisku reakcji fosforylacyjnych, a także ujawniło wpływ wodorowęglanów na pobieranie żelaza również w środowisku kwaśnym. Uzyskane wyniki wnoszą zatem istotny wkład do teorii tłumaczących rolę związków próchnicznych dla pobierania składników mineralnych oraz roli procesów oddychania korzeni dla pobierania wody.

Prace prof. S. Gumińskiego wzbudziły znaczne zainteresowanie zagranicznych ośrodków naukowych. Wymienić tu należy zagraniczne ośrodki badawcze w Czechach (Praga, Brno), Niemczech (Brunszwik, Wielkiej Brytanii (Aberdeen) i Rosji (Moskwa, Dniepropietrowsk). Z zespołami naukowymi tych ośrodków prof. S. Gumiński pozostawał w stałym kontakcie, a prace profesora nad rolą związków próchnicznych wywoływały zawsze zainteresowanie i uznanie. Wyrazem tego uznania było przyznanie prof. S. Gumińskiemu medalu i dyplomu przez Uniwersytet imienia J. E. Purkyniego w Brnie, za współpracę naukową. Prof. Gumiński brał czynny udział w licznych kongresach i konferencjach naukowych tak krajowych jak zagranicznych jako współorganizator lub przewodniczący sekcji, wygłaszając komunikaty względnie referaty i biorąc żywy udział w dyskusjach naukowych.

Odnośnie możliwości praktycznych zastosowań wyników prac prof. S. Gumińskiego, na uwagę zasługują efekty osiągnięte w kulturach hydroponicznych w metodzie opracowanej przez doc. dr hab. Zofię Gumińską, która stale współpracowała ze swym małżonkiem. W oparciu o wyniki prac fizjologicznych prof. S. Gumińskiego i swoje własne, uzyskała bardzo dobre efekty w opracowanej przez nią metodzie upraw hydroponicznych, co miało i ma dalej olbrzymie znaczenie w produkcji ogrodniczej i znalazło szeroki oddźwięk wśród ogrodników i kwiaciarzy.

Swoją olbrzymią wiedzę dzielił się profesor Gumiński ze swoimi uczniami. I tak w toku swojej pracy dydaktycznej wykładał fizjologię roślin dla studentów Akademii Rolniczej i studentów Wydziału Nauk Przy-

rodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego. Ponadto przez kilka lat wykładał biochemię dla studentów Wydziału Rolniczego w Akademii Rolniczej oraz, w zastępstwie, mikrobiologię ogólną, ekologię oraz botanikę ogólną na Uniwersytecie Wrocławskim. Prowadził również wykłady monograficzne na tematy mineralnego żywienia roślin, wtórnej przemiany materii i fizjologii glonów. Wyrazem działalności dydaktycznej było opracowanie podręcznika „Ogólna fizjologia roślin”, który doczekał się czterech kolejnych wydań i przez wiele lat był jedynym dostępnym dla studentów podręcznikiem w skali całego kraju. Ponadto jest autorem opracowań monograficznych „Oddychanie roślin” i „Fizjologia glonów i sinic” oraz wspólnie z żoną doc. dr hab. Zofią Gumińską, cennej z punktu widzenia badań podstawowych i użytkowych pracy pt. „Próchnicowa uprawa hydroponiczna roślin”. Ogólny dorobek naukowy prof. S. Gumińskiego wyraża się liczbą ponad 50 publikacji indywidualnych lub współautorskich oraz wieloma artykułami i komunikatami wygłoszonymi na kongresach, zjazdach czy sympozjach krajowych i międzynarodowych, tak krajowych jak zagranicznych.

Olbrzymia wiedza, a przede wszystkim umiejętność prowadzenia rzeczowych dyskusji i polemik na temat wielu zagadnień z zakresu biologii (fizjologia, biochemia, mikrobiologia, botanika) przejawiała się u profesora przede wszystkim znakomitym udziałem w wielu międzynarodowych i krajowych zebraniach naukowych. W obecności profesora, każda dyskusja i każde posiedzenie naukowe obfitowało w ciekawe i nieraz zaskakujące trafnością ujęcia tematu i prostotą interpretacji, nieraz bardzo złożonych i skomplikowanych problemów. Profesor znany był z nieustępliwości i odwagi głoszenia własnych poglądów, co z jednej strony zyskiwało mu uznanie i szacunek wśród specjalistów i młodych adeptów nauki, a z drugiej strony nie budziło uznania wśród tzw. „decydentów nauki” w czasach PRL-u. W pierwszym przypadku, wyrazem uznania środowiska naukowego było powołanie profesora do udziału w różnych gremiach naukowych czy redakcyjnych, oraz powoływanie na recenzenta wielu prac doktorskich, habilitacyjnych i recenzowania dorobku naukowego prawie wszystkich obecnych, względnie nieżyjących już profesorów fizjologii roślin. W drugim przypadku sprawiało profesorowi wiele kłopotów ze strony oficjalnych władz, co przyczyniło się do przedwczesnej emerytury w roku 1979.

Składając Wielce Czcigodnemu Nestorowi polskich fizjologów roślin najserdeczniejsze życzenia z okazji 80 lecia urodzin, życzylibyśmy sobie aby Pro-

fesor długo jeszcze pozostawał wśród nas wspierając nas radą oraz zachęcając do dalszej pracy naukowej.

Józef BUCZEK

JEAN BAPTISTE LAMARCK
– W 250 ROCZNICĘ URODZIN

Jean Baptiste Lamarck
– 250th anniversary of birth

Czas płynie nieubłagnie, karty historii zółkną a pył zapomnienia pokrywa je coraz grubsza warstwa. Dlatego, przy każdej sposobności, godzi się przypominać o ludziach i wydarzeniach zapisanych na trwałe w dziejach nauki. Wymaga tego uczciwość względem naszych poprzedników, bo przecież to ich dzieła były punktem wyjścia dla obecnych dokonań. W roku bieżącym, 1. sierpnia, nadarza się znakomita okazja, aby uczcić pamięć uczonego, który położył wielkie zasługi w rozwoju nauk przyrodniczych. W dniu tym, przed 250 laty, urodził się Jean Baptiste Lamarck, człowiek wszechstronnie wykształcony, botanik, zoolog, parający się także meteorologią, geografią, geologią a nawet fizyką i chemią. To właśnie on pierwszy zaproponował, aby terminem „biologia” określać naukę opisującą życie roślin i zwierząt.

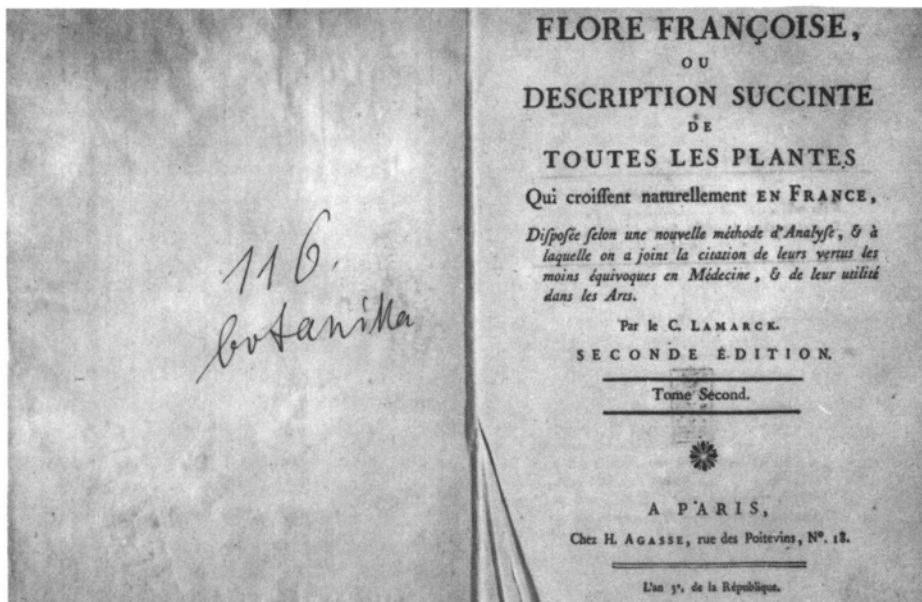
Dzięki wielkiej pasji poznawania przyrody we wszystkich jej przejawach oraz darowi obserwacji,

Lamarck posiadał ogromną wiedzę, która umiejętnie zsyntetyzowana posłużyła mu w stworzeniu własnej filozofii ewolucji, zwanej potem „lamarkizmem”. I chociaż uważa się obecnie, że w teorii tej zbyt wiele było domysłów i spekulacji co spowodowało, że uważano ją niekiedy za „ryzykowną a nawet dzieciinną”, to przecież oryginalne ujęcie zagadnienia przez Lamarcka pozwoliło spojrzeć na przyrodę w całkiem nowy sposób.

Oddając Lamarckowi należny mu hołd jako ewolucjoniście, nie można zapominać, iż swą karierę uczonego rozpoczął jako botanik florysta i systematyk. A przecież, początkowo nic nie wskazywało na to, że wejdzie on do grona najwybitniejszych przyrodników ówczesnej Europy. Pokrętne bowiem były drogi, które przywiodły Lamarcka do ołtarza nauki, której był jednocześnie kapłanem i – ofiarą. Jego ojciec życzył sobie, aby służył całkiem innemu Bogu i poświęcił się stanowi duchownemu. Przez kilka lat uczęszczał więc do jezuickiego kolegium w Amiens. Porzucił je natychmiast po śmierci rodziciela i zaciągnął się do armii francuskiej by walczyć przeciw Prusom w czasie wojny 7-letniej. Za dzielność mianowano go oficerem. Po zakończeniu walk młody Jean Baptiste, zawsze spragniony działania, wystąpił z wojska i udał się do Paryża, aby studiować medycynę. Podobno niewiele brakowało, żeby mocno upodobawszy sobie...muzykę, poświęcił się jej całkowicie. W końcu przeważało zupełnie inne zainteresowanie. Otóż, jako student medycyny był stałym bywalcem „Ogrodu Królewskiego”, który stał się w owych czasach ośrodkiem nauczania farmacji i botaniki. Tutaj też poznał sławnego Bernarda Jussieu i zafascynowany nauką o roślinach, zdradził medycynę dla botaniki. Z powodu tak zmiennych upodobań, stanął Lamarck na pierwszym szczeblu drabiny, mającej zaprowadzić go w przyszłości na szczyty, dopiero gdy liczył sobie z górą 30 lat!

Interesujący nas najbardziej, „botaniczny okres” Lamarcka trwał mniej więcej 15 lat. Jego praca nad roślinami to zarówno obserwacje w terenie, jak i studia nad materiałami zielnikowymi. Botanizował m.in. w Prowansji, ojczystej Pikardii, w okolicach Paryża. Jako współpracownik „Ogrodu Królewskiego” wędrował także po Europie, zbierając z upoważnienia króla francuskiego rzadkie rośliny i nawiązując kontakty z zielnikami innych ogrodów w sprawie wymiany zbiorów.

Jedną z pierwszych prac Lamarcka, która od razu przyniosła mu sławę i nominację na adiunkta przy katedrze botaniki Paryskiej Akademii Nauk, była „Flore française”. Wprost trudno uwierzyć, że to wielkie, 3-tomowe dzieło, liczące przeszło 1600 stron zostało

napisane – jak podaje Komarow – w ciągu zaledwie 6 miesięcy! Za sprawą bardzo wówczas wpływowego G. L. Buffona, całość ukazała się na koszt skarbu państwa. Na owe czasy „Flora” była sporym wydarzeniem w świecie botanicznym, na co złożyły się: ulepszone w stosunku do linneuszowskiej systematyki, binomiczna nomenklatura stosowana konsekwentnie po łacinie i po francusku, jasne i precyzyjne opisy oraz, rzecz najważniejsza, specjalne dychotomiczne klucze do oznaczania roślin, stworzone z myślą o amatorach i początkujących botanikach. Drugie wydanie ukazało się w 1793 roku, zaś trzecia edycja została rozszerzona i opracowana w r. 1806 przez A. P. De Candolla, ponieważ Lamarcka interesowały już inne zagadnienia. Natomiast bardziej specjalistom niż amatorom, służył „Extrait de la Flore française” z łacińskimi nazwami gatunków roślin, który ukazał się w r. 1792.

Owoce współpracy z Encyklopedystami było opracowanie przez Lamarcka zagadnień botanicznych w „Encyclopédie Méthodique”; był autorem haseł w czterech tomach (do litery P). Spod jego pióra wyszły następnie dwie pierwsze części 3-tomowego opracowanie „Tableau encyclopédique et méthodique des trois règnes de la nature. Botanique. Illustration des genres” (1791–1823), któremu poświęcił studia nad literaturą, jak też nad roślinami żywymi i okazami zielnikowymi.

Botaniczny rozdział swego życia zamknął Lamarck rozważaniami nad klasyfikacją roślin, zawartymi w dwóch pierwszych (spośród 15) tomach dzieła „Histoire naturelle des végétaux classés par familles...”, wydanego w 1802 r. pod redakcją Ch. Mirbela oraz, na koniec, wydanym wspólnie z A. P. De Candollem w 1806 r. „Synopsis plantarum in Flora gallica descriptorum”.

Ponadto w latach 1784–1794 Lamarck opisał wiele nowych gatunków i rodzajów roślin, szczególnie tropikalnych. Jego system obejmował 94 rodziny, podzielone na sześć klas. Podobnie jak M. Adanson i A. L. Jussieu, Lamarck nie był zwolennikiem „Systemu płciowego” Linneusza. Zdaniem J. L. M. Poirota (który uzupełnił botaniczną część „Encyklopedii” oraz „Illustration des genres”): „Lamarck był w nauce nowatorem, inni zebrali później to, co on zasiał”. Zaś współczesny nam C. A. Stace, autor „Taksonomii roślin i biosystematyki” (1989), napisał: „Sława taksonomiczna Lamarcka opierała się nie tylko na jego systemie klasyfikacji, ale na świadomości, że naturalny system klasyfikacji *nie jest* bynajmniej najlepszym środkiem do szybkiej identyfikacji roślin.(...) „Flore française” zawierała analityczną metodę, (...) która miała umożliwić oznaczanie w prosty sposób”.

Zielnik Lamarcka, podobnie jak i jego właściciel, także przeszedł zmienne koleje losu. W roku 1824 Lamarck zmuszony był go sprzedać niemieckiemu bota-

nikowi, Reperowi, po śmierci którego, zielnik znalazł się w Uniwersytecie w Rostoku, a w 1886 r. wrócił do stolicy Francji. Składał się ze 101 zeszytów, zawierających 19 000 egzemplarzy 9 000 gatunków, etykietowanych ręką zbieracza.

Dotknięty ślepotą, która zarażała mu ostatnie dziesięć lat, mimo to pracujący niemal do ostatka, Lamarck dokonał życia 18 grudnia 1829 r.

Wedle dzisiejszych pojęć nie był dobrym menedżerem, nie bardzo umiał, a może i nie chciał, zabiegać o materialne interesy swoje i najbliższych. Najważniejsze były dla niego wartości pozamaterialne i do końca życia poszukiwał tego, co tak trudne do wytopienia – prawdy naukowej. Toteż słuszne i trafne są słowa, jakimi uczcił Lamarcka w niespełna 20 lat po jego śmierci, F. Gérard, redaktor „Powszechnego Słownika Historii Naturalnej”, pisząc: „Umarłeś na barykadzie, walcząc o prawdę i ona zapewni ci nieśmiertelność”.

ŹRÓDŁA

- [1] BASILEVSKAYA N. A., BELOKONY I. P., TSCHERBAKOVA A. A. 1968. The short history of botany. „Nauka”, Moscow, ss. 308.
- [2] Flore française. Par le C. Lamarck. Seconde édition. Chez H. Agasse, a Paris, ss. 684.
- [3] HRYNIEWIECKI B. 1949. Zarys dziejów botaniki. PZWS, Warszawa, ss. 150.
- [4] KOMAROW W. 1946. Lamarck. Spółdz. Wyd. „Książka”, Warszawa, ss. 248.
- [5] MORTON A. G. 1981. History of botanical science. Acad. Press, London-San Francisco, ss. 474.
- [6] STACE C. A. 1989. Plant taxonomy and biosystematics. E. Arnold, London, Melbourne, Auckland, ss. 264.
- [7] Thesaurus Literature Botanicae. 1950. (red. G. A. PRITZEL). Görlich Editore, Milano, ss. 576.
- [8] VIRVILLE D. de. (red.) 1954. Histoire de la botanique en France. Soc. d'Édition d'enseignement supérieur, Paris, ss. 394.

Ludwik FREY

JUBILEUSZ 80-LECIA INSTYTUTU BOTANIKI UJ (KRAKÓW, 29 WRZEŚNIA 1993)

Jubilee of 80th anniversary of establishing of the Institute of Botany, Jagiellonian University
(Kraków, 29 September 1993)

W dniach od 29 września do 2 października 1993 r. najstarszy w Polsce, krakowski ośrodek rozwoju botaniki obchodził podwójny jubileusz: 80-lecia

Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz 40-lecia Instytutu Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk. Uczelnia krakowska jest jedną z nielicznych w świecie placówek, w której botanika rozwija się nieprzerwanie od czasów średniowiecza. Pierwsze prace o roślinach, napisane przez profesorów Wydziału Lekarskiego powstały pod koniec XV w. Osobną katedrę simplicium (botaniki lekarskiej) założono w 1609 r. Współczesna botanika krakowska (podobnie jak i inne nauki przyrodnicze w tej uczelni) wywodzi się z katedry chemii i historii naturalnej, utworzonej z inicjatywy Hugona Kołłątaja w 1780 r. W 1847 r. wyodrębniono z niej osobną katedrę botaniki, przekształconą w 1913 r. w Instytut Botaniczny (obecnie – Instytut Botaniki). Organizatorem tej placówki był badacz flory Polski i Jawy, Marian Raciborski. Jego uczeń i długoletni następca, Władysław Szafer, zasłużony dla rozwoju botaniki, ochrony przyrody i organizacji nauki w naszym kraju, przyczynił się do utworzenia w 1953 r. w obrębie Polskiej Akademii Nauk nowego Instytutu Botaniki, nazwanego później jego imieniem. Obydwie, siostrzane jednostki, działające od wielu lat w budynku przy ul. Lubicz 46, ściśle współpracują w realizacji wielu zadań badawczych.

Sesja jubileuszowa uniwersyteckiego Instytutu odbyła się w dniu 29 września, w auli Collegium Novum UJ przy ul. Gołęziej 24. Zorganizowana przy współdziałaniu Sekcji Historii Botaniki Polskiego Towarzystwa Botanicznego, miała charakter historycznego przeglądu dotychczasowych osiągnięć Instytutu. W czasie uroczystego powitania uczestników, rektor Uniwersytetu, prof. dr Aleksander Koj oraz dyrektor Instytutu Botaniki – prof. dr Adam Zając, złożyli wyrazy podziękowania przechodzącym na emeryturę profesorom: prof. dr Annie Medweckiej-Kornaś i prof. dr Janowi Kornasiowi, uczynionym znanym w kraju i za granicą ze swych wybitnych osiągnięć na polu geografii roślin i ochrony przyrody. W referacie Alicji Zemanek pt. *Osiemdziesiąt lat działalności naukowej Instytutu Botaniki UJ* przedstawiona została historyczna geneza głównych kierunków badawczych Instytutu. Do najważniejszych dyscyplin tzw. krakowskiej szkoły geobotanicznej należą: taksonomia roślin wyższych i fitogeografia. Podsumowania osiągnięć w tym zakresie dokonał Jan Kornaś. W następnych referatach scharakteryzowano osiągnięcia Instytutu w takich dziedzinach jak taksonomia i geobotanika roślin niższych (Maria Olech), ekologia (Anna Medwecka-Kornaś), cytologia i embriologia (Lesław Przywara) oraz paleobotanika (Danuta Zdebska). Na zakończenie Bogdan Zemanek omówił rolę Ogrodu Botanicz-

Ryc. 1. Sesja Jubileuszowa Instytutu Botaniki UJ, Aula Collegium Novum UJ. Od lewej: prof. A. Zając, prof. A. Koj, prof. A. Jackowski.

nego UJ w badaniach naukowych i dydaktyce biologii. Po południu uczestnicy Sesji zwiedzili Ogród Botaniczny oraz Instytut Botaniki, w którym przygotowano wystawę publikacji ilustrującą długoletnią działalność uniwersyteckiego ośrodka badań nad roślinami.

Alicja ZEMANEK

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM „FLORA
I FAUNA PÓL I WINNIC”
(BONN – MECHERNICH – KOMMERN, 17–20
CZERWCA 1992)

International Symposium „Flora und Fauna der
Äcker und Weinberge” (Bonn – Mechernich –
Kommern, 17–20 June 1992)

Symposium zorganizowało Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeń-

stwa Atomowego we współpracy z Fundacją Ochrony Zagrożonych Roślin i Instytutem Botaniki Rolniczej, Zakładem Geobotaniki i Ochrony Przyrody Reńskiego Uniwersytetu im. Fryderyka-Wilhelma w Bonn. W symposium uczestniczyło około 50 osób z Niemiec, Czecho-Słowacji, Węgier i Polski.

Czterodniowe symposium rozpoczęło się o nietykowej porze, o godzinie 19³⁰, w Instytucie Botaniki Rolniczej. Prawdopodobnie w tych szacownych murach uniwersyteckich, naprzeciw Ogródu Botanicznego, pracował naukowo współautor *Botaniki* – prof. dr Edward Strasburger, a także inni polscy botanicy.

Serdecznego powitania uczestników i otwarcia symposium w imieniu organizatorów dokonał gospodarz – prof. dr Wolfgang Schumacher. Wskazał na połączone formy zwalczania chwastów i szkodników, biorące pod uwagę ochronę przyrody i ekologiczne aspekty funkcjonowania krajobrazu. Następnie przedstawiciel Federalnego Ministerstwa Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Atomowego, Federalnego Zakładu Badań ds. Ochrony Przyrody i Ekologii Krajobrazu, powitał w imieniu resortu zebranych i życzył owocnych obrad oraz wypracowania modelu, który da pozytywne efekty dla praktyki rolni-